

Kostamus Lesonen/Lezhev Osa 2

Juveliuksen kuuleman mukaan kostamusalaisen **Tiitan talon asukkaat olisivat tulleet Kivijärveltä "ennen suurta sotaa", ts. ennen vuoden 1718 tapahtumia.** Kivijärven kylä perustettiin vasta vuoden 1679 jälkeisenä aikana, joten muutto on ajoitettava 1700-luvun vaihteeseen. Kivijärven varhaisimman asutuksen enempää kuin *Tiitan Talon* asukkaiden etnistä taustasta ei ole säilynyt tietoja. Nimi Tiitta on muunnelma ristimänimestä Tiitus (ven. Tit). Nimi ei kuitenkaan todista suvun karjalaisuuden puolesta, sillä Vienan suomalaislähtöisetkin asukkaat joutuivat kasteessa ottamaan ortodoksisia nimiä.¹

Kostamuksessa vuonna 1866 asuneen kuusihenkisen Lesosen perheen jäsenistä vain kaksi on merkitty työikäisiksi, ts kyseessä on mitä todennäköisimmin nuorehko pariskunta alaikäisine lapsineen. Asukasluettelosta selviää myös, että Lesosen perhe asui kylässä jo vuoden 1858 väestönlaskennan aikana. Todennäköisesti Lesosen perhe asettui Kostamukseen joskus 1800-luvun puolivälissä. Vuonna 1866 kylän asukasluetteloon merkityn Andrejevin perheeseen kuului 10 henkilöä ja sen päämieheksi on merkitty **Tit Petrov Andrejev.** Tämäkin perhe asui kylässä jo vuonna 1858. Hieman myöhemmin, vuonna 1886 Kostamuksessa käyneen J.W. Juveliuksen tallentaman muistitiedon mukaan "Tiitan talon" asukkaat olisivat tulleet Kivijärveltä ennen 1700-luvun alun vihollisuuksia. Juveliuksen kuuleman asutustarinan ajoitus on selvästi virheellinen, sillä kertomuksessa mainittu talon kanta-asukas on epäilemättä sama henkilö kuin Tit Petrov Andrejev. Näin ollen tämän venäjänkielistä sukunimeä käyttäneen suvun muutto Kostamukseen saattoi tapahtua vain edellä mainitun Tiitan ollessa jo aikuinen, ts. aikaisintaan 1800-luvun alkuvuosikymmeninä.²

Vuoden 1890 rippikirjassa esiintyvät **Kontokin kunnan Kostamuksen** kylän asukkaiden sukunimet ja niiden suomenkieliset vastineet: **Andrejev 9 henkilöä, Lezev/Lesonen 13 henkilöä.**³

Vuonna 1890 Kostamuksessa asui Lesosia 2 talossa.⁴

Henkilö, sivu:

1.3.1.1. Lesonen Feodor Tiitanpoika	Vej.L.1.	1
1.3.1.2. Lesonen Varvara Tiitantyttö	Vej.L.2.	1
1.3.1.3. Lesonen Petr Tiitanpoika	Vej.L.3.	2
1.3.1.4. Lesonen Iivana Tiitanpoika	Vej.L.4.	2
1.3.1.5. Lesonen Onjussa Tiitantyttö	Vej.L.5.	2
Lesonen Jouki Onjussantyttö	Vej.L.5.1.	2
1.3.1.6. Lesonen Iro Tiitantyttö	Vej.L.6.	2
1.3.1.7. Lesonen Fevronia Tiitantyttö	Vej.L.7.	3
1.3.1.8. Lesonen ? Tiitantyttö	Vej.L.8.	3

1.3.1.1. Lesonen Feodor Tiitanpoika

Vej.L.1.

Synt. n. 1840, Kostamus, Tiitanvaara

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset **Feodor 50 v.** Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.⁵

1.3.1.2. Lesonen Varvara Tiitantyttö

Vej.L.2.

Synt. n. 1845, Kostamus, Tiitanvaara

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. **Varvara 45 v.** Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.⁶

1.3.1.3. Lesonen Petr Tiitanpoika
Synt. n. 1849, Kostamus, Tiitanvaara

Vej.L.3.

Kostamus, v. 1890, Talo 465
Tit Petr. Andriev 92 v.
2 vaimo Anna Petrova 54 v.
Lapset Feodor 50 v. **Petr 41 v.** Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ⁷

Kostamus Talo 23
Tiitanvaara

1.3.1.4. Lesonen Iivana Tiitanpoika
Synt. n. 1863, Kostamus, Tiitanvaara

Vej.L.4.

Kostamus, v. 1890, Talo 465
Tit Petr. Andriev 92 v.
2 vaimo Anna Petrova 54 v.
Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. **Joann 27 v.** Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ⁸

Kostamus, v. 1910, Talo 235
Leski Anna Petr. Andreeva 80 v.
Lapset (Tita) **Joann 47 v.** ja Irina 38 v. ⁹

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. **Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro,** toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo. ¹⁰

Kostamus Talo 24
Tiitanvaara

1.3.1.5. Lesonen Onjussa Tiitantyttö
(Anisia)

Vej.L.5.

Synt. n. 1870, Kostamus, Tiitanvaara
Lapset: Jouki

Kostamus, v. 1890, Talo 465
Tit Petr. Andriev 92 v.
2 vaimo Anna Petrova 54 v.
Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. **Anisia 20 v.** ja Fevronia 15 v. ¹¹

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro, **toisessa heidän sisarensa Onjussa.** Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo. ¹²

Kostamus-järven etelärannalla kohosi Tiitanvaara, jossa asui **Tiitan Onussa** tyttärensä kanssa. ¹³

- Tiitanvuoralla asui **Onjussa eli Titouna.** Hänellä kerrottiin olevan paljon kultaa. Hänen kyttyräselkä tyttärensä Jouki käveli aina paksut kultasormukset sormissa. Mistä rutiköyhillä, joilla oli vain yksi lehmä ja yksi pieni musta heponi, oli niin paljon kultaa?

Rahvas tiesi, että tämä Onjussan suku oli tullut jostain Venehjärvestä tai muusta sen puolen kylästä ja heidän sukunimensä oli **Lesonen.** Kostamuksessa he asettuivat vuaran rinteeseen, missä oli jo valmiita peltoja. Ruotsalaiset olivat hävittäneet tämän kylänosan. Nyt nämä uudisasukkaat alkoivat penkoa entisten talojen raunioita ja sieltä löytyi kaikenlaisia kultaesineitä. Ja eipä ihme jos Titounan väki kulki kullassa korvasta käsih suaten. ¹⁴

Lesonen Jouki Onjussantyttö

Vej.L.5.1.

Kostamus Talo 23
Tiitanvaara

1.3.1.6. Lesonen Iro Tiitantyttö
Synt. n. 1872, Kostamus, Tiitanvaara

Vej.L.6.

Kostamus, v. 1890, Talo 465
Tit Petr. Andriev 92 v.
2 vaimo Anna Petrova 54 v.
Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. **Irina 18 v.** Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ¹⁵

Kostamus, v. 1910, Talo 235
Leski Anna Petr. Andreeva 80 v.
Lapset (Tita) Joann 47 v. ja **Irina 38 v.** ¹⁶

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. *Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro*, toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo. ¹⁷

1.3.1.7. Lesonen Fevronia Tiitantlyttö

Vej.L.7.

Synt. n. 1875, Kostamus, Tiitanvaara

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja *Fevronia 15 v.* ¹⁸

Akonlahti

Jerimänvaara

1.3.1.8. Lesonen ? Tiitantlyttö

Vej.L.8.

Kostamus, Tiitanvaara

Puoliso: Nykänen Iivana Oleksipoika

A.Je.N.1.2.

Malanien (Malanie Olekseini (t. Olokan) tytär Nykäni Akonlahti Jerimänvaarassa) suvusta tiedetään vielä, että hänellä oli kaksi veljeä, Iivana ja Kostja. *Iivanan vaimo oli Kostamuksesta >>ummettajan Tiitan>> tyttö*; liikanimi johtui siitä, ettei Tiitta-eikä hänen tyttärensäkään-osannut sanoa k:ta. Kostjan akka taas oli Saarijärvestä Sirkein Iivanan sisar. ¹⁹

Lähdeluettelo:

- ¹ Pöllä, Matti. Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. s. 151-152.
- ² Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 118. Matti Pöllä, Vienan "laulumaiden" 1890-luvun väestön sukujuuret.
- ³ Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 110. Matti Pöllä, Vienan "laulumaiden" 1890-luvun väestön sukujuuret.
- ⁴ Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 106-107. Matti Pöllä, Vienan "laulumaiden" 1890-luvun väestön sukujuuret.
- ⁵ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁶ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁷ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁸ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁹ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁰ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ¹¹ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹² Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ¹³ Rugojev Jaakko ja Leontjev Pauli. Kostamus, Runoa ja Proosaa, s. 52. Karjalan Kustantamo Petroskoi 1987
- ¹⁴ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 10/1993, s. 73.
- ¹⁵ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁶ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁷ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ¹⁸ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁹ Virtaranta, Pertti 1972. Polku Sammui, Hietajärvi. s. 99. Vammala 1972.